

Postbus 234
7300 AE Apeldoorn
088 310 4000
info@vnog.nl
www.vnog.nl

Gemeente Oude IJsselstreek
T.a.v. het college van B&W
Postbus 42
7080 AA GENDRINGEN

Datum : 18 mei 2022
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 22-60490/22-080611/MN/JT
Behandeld door : M. Nitert
Afschrift aan : Archief; Omgevingsdienst Achterhoek, t.a.v. dhr. H. Baijense; Gemeente
Oude IJsselstreek, t.a.v. mevr. C. Eelderink; GGD MMK
Bijlage(n) : -
Onderwerp : Vooradvies externe veiligheid Project Biezenakker te Ulft (gemeente Oude
IJsselstreek)

Geacht college,

Op 26 april jl. heeft de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) een verzoek voor een advies ingediend bij de VNOG over de beoogde ontwikkelingen over het Project Biezenakker in Ulft. De ontwikkeling van 400 nieuwe woningen is in strijd met de vigerende ruimtelijke planvorming en er wordt gevraagd of het past binnen de wet- en regelgeving over externe veiligheid. In deze brief geef ik u graag antwoord, waarbij ik de door de ODA toegezonden documentatie heb beoordeeld. Daarnaast geef ik u adviezen over de algemene fysieke veiligheid. Door deze adviezen op te volgen verkleint u de kans op calamiteiten of, als er zich toch een ongeluk voordoet, beperkt u de gevolgen.

Bij het opstellen van dit advies heb ik gebruik gemaakt van:

- Vooradvies ODA 'Woningbouw, Project Biezenakker'; zaaknummer: 2022EA0230; d.d. 22 februari 2022;
- Signaleringskaart EV;
- Scenarioboek Externe Veiligheid (www.scenarioboekev.nl);
- Geoviewer VNOG t.b.v. bluswatervoorziening.

Advies externe veiligheid

Ik kan mij vinden in de analyse van omliggende risicobronnen vanuit het oogpunt van externe veiligheid en de conclusies die worden getrokken in het advies van de ODA. Op basis van de informatie op de Signaleringskaart EV zijn geen relevante ('wettelijk aangewezen') risicobronnen aanwezig nabij het beoogde plangebied. Door de ODA wordt terecht opgemerkt dat de N817 (Oude IJsselweg) gebruikt kan worden ter bevoorrading van het LPG-tankstation. Dat betekent dat er naast LPG ook benzine over deze weg wordt vervoerd.

Ik kan mij vinden in het voorstel dat de ODA u voorlegt hoe u de genoemde wegen in het vooradvies kunt opnemen in de ruimtelijke onderbouwing. Want hoewel deze niet vallen onder het Basisnet, kunnen er inderdaad gevaarlijke stoffen over worden vervoerd.

Vanuit de wet- en regelgeving over externe veiligheid zijn de beoogde plannen daarmee kansrijk. In het kader van de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid geef ik u verderop in de brief advies.

Advies over fysieke veiligheid

Wees u ervan bewust dat in de wet- en regelgeving over externe veiligheid hoofdzakelijk een risicobenadering wordt gehanteerd. Toekomstige bewoners binnen dit plangebied (en uiteraard alle burgers van Oude IJsselstreek) zullen daarom op de hoogte moeten zijn van eventueel nadelige effecten van omliggende (risico)bronnen, zodat zij handelingsperspectief hebben in geval van een calamiteit of brand in de omgeving van het plangebied. Als personen verminderd zelfredzaam zijn, dan is dat handelingsperspectief nog relevanter. Wellicht zijn er dan aanvullende maatregelen denkbaar waarmee de zelfredzaamheid van deze bewoners kan worden vergroot. Daarover geef ik u graag enkele denkrichtingen. Ik start met een advies over duurzaamheid.

Duurzaamheid - energietransitie

Er zijn Europese 'klimaatafspraken' gemaakt om onder andere de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Hierdoor nemen de innovatieve technologische ontwikkelingen van alternatieve brandstoffen en energie een vlucht. Dergelijke ontwikkelingen zijn noodzakelijk, maar zijn niet zonder risico's. Zo vindt er bijvoorbeeld opslag van (zonne-)energie in zgn. 'buurtbatterijen' plaats, maar blijkt uit incidenten dat branden in dergelijke installaties een specifieke aanvalsstrategie vergen van hulpverleningsdiensten. Dat geldt ook voor de ontwikkelingen rondom waterstof.

Als er ambities zijn voor het toepassen van alternatieve energiebronnen in het plangebied (of binnen de gemeente Oude IJsselstreek als geheel), dan wordt de VNOG hier graag in een zo vroeg mogelijk stadium bij betrokken.

Duurzaamheid – klimaatadaptatie

Door klimaatveranderingen zullen extreme wateroverlast en extreme droogte/hitte vaker voorkomen. Dit heeft gevolgen voor de fysieke (en gezonde) leefomgeving van inwoners en aanwezigen in Ulft. Daarom moet daar ook rekening mee worden gehouden bij het ontwerp van de bebouwde omgeving en de inrichting van de openbare ruimte(n).

Het 'vergroenen' van de bebouwde omgeving – bijvoorbeeld het bekleden van daken en gevels met beplanting – kan nieuwe (brand)risico's introduceren waardoor er mogelijk een onbeheersbare brand kan ontstaan. Door (klimaatbestendige) vegetatiesoorten toe te passen die nauwelijks of moeilijk brandbaar zijn, kunt u die risico's verlagen. Het (her)inrichten van de openbare ruimte met meer groen en water (blauw) kan ook de bereikbaarheid van hulpdiensten nadelig beïnvloeden. Tevens kan de bereikbaarheid c.q. beschikbaarheid van brandkranen door een verkeerde inrichting afnemen. De VNOG denkt hierin graag met u mee in de toepassing van veilige klimaatbestendige adaptieve mogelijkheden.

Maatregelen bestrijdbaarheid (bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid)

De planvorming bevindt zich in dusdanig prematuur stadium dat ik u geen advies kan geven over de bluswatervoorzieningen en de bereikbaarheid. Ik adviseer u hierover contact op te nemen met uw accounthouder, de heer A. Frericks. Hij is te bereiken via telefoonnummer: 088 – 310 6311 en per mail: A.Frericks@vnog.nl.

Dit advies beperkt zich overigens tot de externe en fysieke veiligheidsaspecten. Er zullen op termijn nieuwbouwwerkzaamheden gaan plaatsvinden. Omdat de ontwikkeling de realisatie van 400 woningen betreft, verzoek ik u om uw accounthouder in de gelegenheid te stellen te adviseren over het onderdeel 'Bouwen' van de aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Voor wat betreft de bereikbaarheid geef ik u graag alvast het volgende mee:

- Creëer voor hulpverleningsvoertuigen een goede bereikbaarheid door voldoende toe- en uitgangswegen te realiseren. Met name voor ambulances is het namelijk niet alleen van belang om zo snel mogelijk bij de woningen te kunnen komen, maar ook om zo snel mogelijk weer weg te kunnen rijden zonder hinder te ondervinden van andere (hulpverlenings)voertuigen.
- Ambulances dienen dichtbij woningen en bouwwerken geparkeerd te kunnen worden. Obstakels op de weg, de stoep en het terrein dienen dus zodanig te worden ingericht dat ambulances snel en goed bij de gebouwen kunnen komen. Het beperken van trappen, paaltjes, drempels, grote bloembakken, e.d. draagt bij aan een goede bereikbaarheid van gebouwen voor ambulances en brancards.
- Zorg voor een eenduidige, duidelijke bewegwijzering, waarbij borden en nummers zodanig zijn geplaatst, dat bij een calamiteit in/bij gebouwen duidelijk is waar de hulpverleners naar toe moeten.
- Om bouwwerken voor brancards goed begaanbaar te houden, is het van belang om met name de ingang begaanbaar te houden. Grind voor de ingang en het gebruik van grote rubberen ringmatten vormen voor ambulancepersoneel en het slachtoffer op de brancard namelijk een obstakel. Een schoonloopmat is een goed alternatief om binnen bij de ingang te plaatsen.
- Voor het ambulancepersoneel is het een grote belasting om een brancard met een slachtoffer de trappen af te dragen. Ook voor een slachtoffer is dat een grote belasting. Als een appartementencomplex met meerdere verdiepingen wordt voorzien luidt het advies om een brancardlift te installeren, zodat een slachtoffer op een brancard niet via de trappen vervoerd hoeft te worden. De vloeroppervlakte van een brancardlift betreft 1,05 bij 2,10 meter. Bij brand mag een lift gebruikt worden mits hiervoor bouwkundige en installatietechnische maatregelen zijn genomen die dit mogelijk maken. Een voorstel hiervoor moet aan de gemeente ter goedkeuring voorgelegd worden.

Maatregelen zelfredzaamheid

Het plangebied bevindt zich op korte afstand van de N817. Hoewel de kans op een plasbrand van benzine langs het plangebied klein is, kunnen er binnen een afstand van 30 tot 50 meter aangestraalde objecten in brand raken en blootgestelde personen gewond raken.¹ Bij een BLEVE-scenario is deze effectafstand en de impact groter. Binnen een afstand van 245 tot 380 meter kunnen blootgestelde personen (dodelijk) gewond raken.² Om de zelfredzaamheid van bewoners op dit perceel te vergroten, adviseer ik u de volgende punten te borgen in voorschriften in de omgevingsvergunning (onderdeel: bouwen):

- Tref voorzieningen (bijvoorbeeld een betonnen wand of aarden wal) om de woning(en) binnen het plangebied te beschermen tegen de warmtestraling die kan ontstaan als gevolg van een (vloeistof)brand en/of explosie op of nabij de N817. Die voorzieningen kunnen ook eventueel getroffen worden om geluidshinder van deze weg te beperken.
- Beperk aan de zijde van de N817 het glasoppervlak van ruimten waarin personen zich kunnen bevinden. Dit i.v.m. mogelijke scherfwerking als gevolg van bijvoorbeeld een explosiescenario op de weg.
- Tref voorzieningen waarmee de (mechanische) ventilatie – eventueel op afstand – afgeschakeld kan worden, als er sprake is van een incident waarbij een toxische gaswolk ontstaat of een brand waarbij sprake is van grote rookvorming in de omgeving van het plangebied.

Daarnaast adviseer ik u om de initiatiefnemer(s) en/of toekomstige bewoners te wijzen op onderstaande punten:

- Stimuleer het gebruik van NL-alert. Hierop wordt door de overheid de komende jaren ook verder geïnvesteerd. Men moet zelf het initiatief nemen om de mobiele telefoon hiervoor geschikt te maken (zie: <http://www.crisis.nl/nl-alert>). Het plangebied valt vermoedelijk binnen het bereik van de bestaande WAS-palen³.
- Attendeer (toekomstige) bewoners op deelname aan 'Stan the CPR network' (voorheen Hartveilig Wonen). Dit is een hulpsysteem waarbij vrijwilligers opgeroepen kunnen worden om iemand te reanimeren (met AED), in afwachting van een ambulance. Deelname aan 'Stan the CPR network' kan levens redden.
- Plaats een AED op een strategische locatie in het plangebied. In geval van een circulatiestilstand wordt – door z.s.m. te defibrilleren – de overlevingskans van de betreffende persoon vergroot. Als deze AED aan een buitenmuur wordt bevestigd en beschikbaar wordt gesteld voor algemeen gebruik, kan deze AED ook gebruikt worden bij nood in de omgeving van het plangebied.
- Plaats een Stop de bloeding-set naast de AED. Dit is een pakketje met extra hulpmiddelen om bloedingen te stoppen. Omstanders en niet-medische hulpverleners kunnen de overlevingskansen van slachtoffers met ernstig bloedverlies aanzienlijk verhogen als deze direct adequaat worden gestelpt. Alledaagse verwondingen waarbij levensbedreigend bloedverlies optreedt, kunnen bijvoorbeeld een val door een glazen deur of (ernstige) open botbreuken zijn.

¹ www.scenarioboek.nl

² www.scenarioboek.nl

³ Het ministerie gaat op termijn deze wijze van alarmering in Nederland uitfaseren.

Gezonde leefomgeving

Het verbeteren van een gezonde leefomgeving voor (en daarmee het welzijn van) burgers zijn positieve ontwikkelingen die de VNOG ook toejuicht. Ik hoop dat u in het kader van deze ontwikkelingen in het plangebied contact heeft gelegd met de GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG). Het team Medische Milieukunde (MMK) kan u voorzien van (maatwerk)advies en/of praktische tips voor wat betreft een gezonde leefomgeving. U kunt hen benaderen via: 088 – 443 3000 en per mail via: mmk@ggdnog.nl. Het Team MMK ontvangt dit advies ook in afschrift.

Tot slot

Heeft u vragen over deze brief? Of wilt u overleggen? Bel of mail dan gerust met Marijke Nitert (telefoonnummer: 088 – 310 7411 of email: M.Nitert@vnog.nl).

Fijn als u ons laat weten wat u doet of gedaan heeft met onze adviezen. Dan kunnen wij daar rekening mee houden in onze preparatie. De vereiste basis voor een goede brandweezorg legt u door in contact te blijven met uw accounthouder.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'W' followed by a horizontal line and a circular flourish.

W.J.C. van der Worp
teamleider Omgevingsveiligheid